

Nr 455.

Av herr **Stjärne**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 214, angående medgivande för Svenska skifferaktiebolaget att teckna viss borgen.

I proposition nr 214 framlägges förslag att Svenska skifferaktiebolaget skall få rätt att teckna viss borgen för att fabrikation vid Kinne-Kleva skall kunna upptagas av matbestick o. d. Föredragande statsrådet uttalar härom: »Risk föreligger visserligen för att framställningen av matbestick kommer att inskränkas eller nedläggas redan efter en tidrymd av omkring två år. Om så skulle ske, skulle emellertid genom igångsättandet av fabrikationen vinnas en tidsfrist varunder mera ingående undersökningar angående den framtida verksamheten vid Kinne-Kleva skulle hinna verkställas. Jag har för avsikt att snarast föranstalta om fortsatta sådana undersökningar.»

Personalrådets förslag att de anställda vid verket skulle få övertaga rörelsen för att framställa gasbetong och mineralull m. m. avser statsrådet tydligen att ställa på framtiden. En senare prövning av detta förslag skulle bli beroende av om ifrågakvarande fabrikation av matbestick nedlägges om något år.

Det synes emellertid vara tvivelaktigt om i så fall samma möjligheter till ett förverkligande av de anställdas förslag komma att föreligga, som f. n. kan vara fallet. Det är ej osannolikt, att en hel del av de arbetare och andra anställda, vilkas medverkan skulle erfordras härför, under mellantiden avflyttat från trakten. Dels skulle ju ej alla erhålla arbete vid den planerade framställningen av matbestick och i den påtänkta mindre fabriken för mellanväggsplattor, dels skulle anställningen i förstnämnda produktion framstå som osäker. Det är därför stora utsikter till att läget om något år så förändrats att de anställda ej då skulle ha möjlighet att åter upptaga sitt förslag.

Om de ekonomiska förutsättningarna för detta förslags förverkligande i år kan en utomstående naturligtvis ej hysa någon mening. Statsrådet citerar bolagsstyrelsens uttalande att fabrikation av stenudd synes ha utsikter att under vissa förutsättningar bliva ekonomiskt bärkraftig. Man kan tillfoga att en kännbar brist råder på åtminstone vissa av de typer av byggnadsmaterial, som tillverkningen skulle omfatta.

En sak synes mig emellertid vara klar. Om en verksamhet enligt av personalrådet angivna riktlinjer är ekonomiskt väl motiverad, så erbjuder den flera avsevärda fördelar framför den ifrågasatta sannolikt tillfälliga fabri-

kationen av matbestick. Den förra skulle ju i så fall ge en säkrare arbetsanställning, vilket såväl ur statens som de anställdas synpunkt vore fördelaktigt. Den av personalrådet planerade produktionen skulle utnyttja platsens naturliga tillgångar, vilket ej bleve fallet med tillverkningen av matbestick. Den förra skulle också kunna påräkna ett särskilt intresse från de anställda för verksamhetens framgång. Dessutom skulle hela antalet anställda kunna finna arbete. Det är visserligen ingalunda ur allmänna synpunkter riktigt att personer, som arbeta på en plats, skola under alla omständigheter där beredas arbete, även om ekonomiska förutsättningar därför saknas. Tvärtom är en viss rörlighet hos arbetskraften betydelsefull. Men om ekonomiska förutsättningar skulle finnas för att utnyttja naturtillgångar till en produktion av behövliga och efterfrågade varor, så är en överflyttning av människorna till andra platser givetvis ej motiverad om de ej själva så önska.

Föredragande statsrådet synes alltjämt vara oviss huruvida de ekonomiska förutsättningarna härför finnas eller ej. Med hänsyn till det ovan anförda finner jag ej välbetänkt att en prövning härvidlag uppskjutes till en tidpunkt efter det att beslut redan fattats om en annan fabrikation, som binder frågan för i varje fall några år framåt. Det förefaller befogat, att de anställdas förslag blir föremål för en förnyad prövning dessförinnan. Kungl. Maj:t bör därför erhålla fullmakt av riksdagen att bemyndiga Svenska skifferaktiebolaget att försälja ifrågavarande del av bolagets anläggningar, i fall en dylik åtgärd skulle visa sig mera motiverad än den i propositionen föreslagna borgensteckningen. Skulle i samband med en ev. försäljning aktieteckning eller tecknande av borgen erfordras, torde Kungl. Maj:t kunna senare erhålla riksdagens fullmakt i dessa avseenden.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag,

att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att efter förnyad prövning antingen bemyndiga Svenska skifferaktiebolaget att försälja bolagets anläggningar vid Kinne-Kleva eller medgiva bolaget att på de närmare villkor som Kungl. Maj:t äger bestämma teckna borgen för lån på sammanlagt högst 1 200 000 kronor, som ett tillärnat aktiebolag med ändamål att i industriell drift framställa rostfria matbestick i Kinne-Kleva kan komma att upptaga hos af-färsbank.

Stockholm den 3 april 1946.

And. Stjärne.